



Holmestrand kommune

## Helse-, sosial- og omsorgsplan 2015 - 2018



*Foto: Widar Pedersen*

## INNHOOLD

1	Sammendrag .....	4
2	Bakgrunn og formål med planarbeidet .....	5
2.1	Hovedmål .....	5
2.2	Verdigrunnlag .....	5
2.3	Målgruppe .....	6
2.4	Langsiktige mål .....	6
2.5	Prosess .....	7
2.6	Nasjonale føringer .....	7
3	Helse-, sosial- og omsorgstjenestene i Holmestrand kommune .....	12
3.1	Tildeling av tjenester .....	12
3.2	Helse og oppvekst .....	12
3.3	Hjemmebasert tjenester .....	13
3.4	Holmestrand Bo - og behandlingssenter .....	14
3.5	Omsorg og aktivitet .....	15
3.6	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede .....	15
3.7	NAV .....	16
3.8	Interkommunalt samarbeid .....	17
3.9	Rutiner for samhandling med spesialisthelsetjenesten og andre .....	17
4	Utfordringsbildet .....	18
4.1	Folkehelseprofilen .....	18
4.2	Befolkningen .....	18
4.3	Sosiale ulikheter i helse .....	19
4.4	UNGDATA - Holmestrand .....	20
4.5	«Omsorgsbilde» Holmestrand .....	20
4.6	Arbeidsledighet .....	22
4.7	Digitalisering av samfunnet .....	23
5	Felles satsningsområder til og med 2018 .....	24
5.1	Tidlig intervensjon barn og unge .....	24
5.2	Helhetlig pasientforløp .....	24
5.3	Bruk av teknologi .....	24
5.4	Hverdagsrehabilitering .....	25
5.5	Medborgerskap og brukerstyring .....	25
5.6	Innovasjon .....	26
5.7	Folkehelse og forebygging .....	26
5.8	Frivillighet .....	28
5.9	Fag- og tjenesteutvikling .....	29
5.10	Samarbeid med interne og eksterne aktører .....	33
6	Virkemidler .....	35

6.1	Arbeidskraft og kompetanse. ....	35
7	Avslutning .....	39
8	Referanser.....	39
9	Noen flere sentrale nasjonale føringer og myndighetskrav. ....	40

# 1 Sammendrag

Handlingsplanen omfatter alle innbyggere i Holmestrand kommune. Helse- sosial- og omsorgstjenester har brukere i alle aldre, og med stor bredde i tjenestebehov. Samhandlingsreformen fastsetter at flere brukere skal få tilbud i kommunen.

Befolkningsendringene vil føre til økt press på tjenestene, men i hvilket omfang er vanskelig å forutsi. Holmestrand kommune har en stor eldrebefolkning, og denne gruppen vil fortsette å øke i årene som kommer. Samtidig kan det forventes en jevn økning i befolkningen av de fleste aldersgrupper.

Den fremtidige eldregenerasjonen har mye ressurser å spille på. Samtidig blir det en økning av eldre som får aldersrelaterte sykdommer og demens. Disse vil ha store behov for helse- og omsorgstjenester. Kommunen ser også en endring av behov hos barn og unge. Rus og psykiske lidelser er mer fremtredende enn før. Forventninger i samfunnet til kvalitet og tilgjengelighet på tjenestetilbudet vil også øke.

En bred folkehelsesatsning i alle samfunnssektorer er en viktig forutsetning for å sikre livskvalitet og gode liv for Holmestrand kommunes innbyggere. Enkeltpersoner må i fremtiden ta større ansvar for egen helse og helse- sosial og omsorgstjenestene skal understøtte brukernes egne ressurser og mestring.

Det satses på tidlig intervensjon som grunnlag for all tjenesteyting. Erfaring fra flere kommuner viser at det er muligheter for å gjenvinne helse og unngå/utsette tjenester ved implementering av hverdagsmestring.

Planen legger opp til å nytte handlingsrommet i årene frem til 2018 for å dreie tjenestene mot forebygging, hverdagsmestring og rehabilitering. Planen vektlegger også at bruker skal ha individuell frihet og innflytelse.

## 2 Bakgrunn og formål med planarbeidet

Holmestrand samfunnet står overfor endringer og utfordringer på helse-, sosial og omsorgsområdet de kommende årene. Både fordi de kommunale oppgavene øker men også fordi demografiske forhold endres, som alderssammensetningen og familiestrukturer i befolkningen. Mobiliteten i lokalsamfunnet endres, vi endrer kostvaner og aktivitetsnivå. Dette må kommunen legge langsiktige planer for å møte.

Kommunen har også økte utfordringer relatert til tjenester innenfor rus og psykisk helse og har mange innbyggere med nedsatt funksjonsevne som trenger bolig og tjenester fra kommunen. Denne planen legger grunnlaget for at kommunen også i fremtiden skal kunne gi gode tjenester på riktig nivå til mennesker med behov for helse-, sosial- og omsorgstjenester.

### 2.1 Hovedmål

Hovedmålet med planen og oppfølging av den er å gi innbyggerne trygghet for at de som trenger det får rett hjelp til rett tid og i rett omfang.

Helse-, sosial- og omsorgsplanen skal belyse de utfordringer kommunen står ovenfor og de tiltak kommunen har valgt for en god utvikling av tjenestene i de kommende årene. Planen skal synliggjøre de verdier og mål tjenesteutviklingen baseres på og skissere strategier og tiltak for å sikre bærekraftige og gode helse-, sosial- og omsorgstjenester for kommunens innbyggere.

Satsningsområdene tar utgangspunkt i kommunens utfordringer og er basert på kommunenes egne prioriteringer og statlige styringssignaler. Planen skal gi overordnede føringer for helse-, sosial- og omsorgstjenestene for perioden frem til 2018. Tiltak skal realiseres i planene til ansvarlige virksomheter og dermed også gi klare holdepunkter for ansatte når det gjelder tjenesteutøvelsen. Planen skal ses i sammenheng med kommuneplan 2011-2023, budsjett og økonomiplan, boligsosial handlingsplan og rusmiddelpolitisk handlingsplan.

### 2.2 Verdigrunnlag

Holmestrand kommunes verdimesseige ståsted for god tjeneste utøvelse er:

#### *Service – Stolthet – Trivsel*

Helse- sosial og omsorgstjenestene med de utfordringene kommunen ser i dag, krever et verdigrunnlag som verner om de mest sårbare og gir et handlingsrom som bygger på de mulighetene vi har. Helse – sosial og omsorgstjenestene skal bygge på følgende verdier i utforming og utøvelse av fremtidig tjenester.

#### **Selvstendighet**

Selvstendighet kan forstås både som uavhengighet og selvbestemmelse. Dette er et grunnleggende ønske hos mennesker. Et vesentlig element i den fremtidige tjenesteyting hvor fokus er å bli så selvhjulpen som mulig.

## **Mestring**

Mestring dreier seg i stor grad om opplevelse av å ha krefter til å møte utfordringer og følelse av å ha kontroll over eget liv. Aktiv og god mestring hjelper deg til å tilpasse deg den nye virkeligheten, og setter deg i stand til å se forskjellen på det du må leve med, og det du selv kan være med på å endre.

## **Verdighet**

Verdighet er et ord som kan vekke ulike assosiasjoner hos ulike mennesker. Kommunen skal kunne gi tjenester som har respekt for den enkelte bruker.

Dette betyr å kunne beholde retten til et privatliv, retten til selvbestemmelse, rett til individuelt tilpassede tjenester og mulighet for aktiv medvirkning og retten til kvalitativt gode tjenester. Sikre den enkeltes trygghet og muligheten for et meningsfylt liv.

## **Trygghet**

Når helsen svikter eller behov oppstår, er det viktig at innbyggerne i kommunen skal oppleve at de får hjelp, tilbud om behandling og pleie hvor alle er faglig kompetente, tjenestene er helhetlige og koordinerte med kort ventetid og med størst mulig nærhet til brukeren.

## **Medbestemmelse**

Deltakelse i alle avgjørelser som angår ens egen situasjon.

## **2.3 Målgruppe**

- Planen omfatter alle innbyggere i Holmestrand og skal bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller.
- Planen omfatter alle innbyggere i Holmestrand kommune som i kortere eller lengre tid har et redusert funksjonsnivå. Reduksjonen i funksjonsnivå kan være medfødt eller ervervet og kan komme som følge av sykdom, aldring, ulykker, sosiale eller økonomiske forhold eller liknende.

## **2.4 Langsiktige mål**

Helse- sosial og omsorgstjenestene heretter kalt HSO, har utarbeidet ni langsiktige mål for planperioden.

- ✓ Holmestrand kommune skal fremme folkehelse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold.
- ✓ Holmestrand kommune skal fremme økonomisk og sosial trygghet, og bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.
- ✓ Holmestrand kommune skal sikre et tilfredsstillende og likeverdig tjenestetilbud.
- ✓ Holmestrand kommune skal sikre individuelt prioriterte og tilpassede tjenester i riktig omfang, til riktig tid og med kvalitet i henhold til politiske vedtatte tjenestebeskrivelser.
- ✓ Holmestrand kommune skal styrke internt og eksternt samarbeid der dette kan utvikle tjenestene, redusere tjenestenes sårbarhet og virke kostnadseffektivt på kort og lang sikt.

- ✓ Holmestrand kommune skal sørge for nødvendig kompetanse og ressurser knyttet opp mot de kommunale helsetjenestene.
- ✓ Holmestrand kommune skal sørge for oppfølging og rekruttering av frivillige.
- ✓ Holmestrand kommune skal sørge for at personer som har behov for det får hensiktsmessig arbeids- og/eller aktivitetstilbud.
- ✓ Holmestrand kommune skal sørge for god integrering av flyktninger og innvandrere.

## 2.5      **Prosess**

Representanter for HSO deltok i 2014 på styringsdatakurs i regi av KS. Under kurset ble det utarbeidet en rapport som gir retning for utvikling av helse-, sosial- og omsorgstjenestene de neste 15 årene. Rapporten er et av grunnlagsdokumentene i denne handlingsplanen. Andre grunnlagsdokumenter er:

- ✓ Oversiktsdokument folkehelse 2014
- ✓ RO (ressurssenter for omstilling i kommunene) rapport. Ekstern utredning av Heldøgnsomsorg og Hjemmebasert omsorg
- ✓ KS-Konsulent AS rapport Ekstern utredning av psykisk helsetjeneste for Voksne

### **Forankring i organisasjonen**

- ✓ Økonomiseminaret og innspill til økonomiplanen
- ✓ Avholdt Workshop 15. januar 2015 for sammen å utarbeide satsningsområder til Helse- sosial- og omsorgsplan 2015 – 2018. Tilstede på Workshopen var alle virksomhetsledere, tjenesteledere, tillitsvalgte, prosjektleder HSO og rådgiver HSO.
- ✓ Tjenesteledersamling 20. mai 2015, forankring av planen.

## 2.6      **Nasjonale føringer**

Presentasjon av de mest sentrale nasjonale føringene.

### **Samhandlingsreformen**

*St. meld. nr. 47 (2008 – 2009)*

Samhandlingsreformen – Rett behandling – på rett sted – til rett tid fremmer fem hovedgrep for å møte dagens og framtidens utfordringer:

#### **Klarere pasientrolle**

- ✓ Ny framtidig kommunerolle.
- ✓ Etablering av økonomiske insentiver.
- ✓ Spesialisthelsetjenesten skal utvikles slik at den i større grad kan bruke den spesialiserte kompetansen.
- ✓ Legge til rette for tydeligere prioriteringer.

Stortingsmeldingen ble fulgt opp med Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og Lov om folkehelsearbeid. Kommunene er tiltenkt en ny rolle i fremtidig helse- og omsorgstjeneste gjennom økt fokus på forebygging av sykdommer, tidlig intervensjon, tidlig diagnostikk, behandling og

oppfølging. Samhandlingsreformen har fokus på økt livskvalitet og redusert press på helsevesenet gjennom satsing på helsefremmende og forebyggende arbeid.

### **Folkehelsemeldingen ” God helse – felles ansvar”**

*St.meld. nr 34. (2012-2013)*

Fem prinsipper for folkehelsearbeid som står sentralt i denne meldingen er:

- ✓ Utjevning
- ✓ Helse i alt vi gjør
- ✓ Bærekraftig utvikling
- ✓ Føre - var
- ✓ Medvirkning

Folkehelsearbeid handler om å skape gode oppvekst vilkår for barn og unge, forebygge sykdom og skader, og å utvikle et samfunn som fremmer fellesskap, trygghet, inkludering og deltakelse for alle innbyggere i kommunen. Dette krever systematisk og langsiktig innsats både i og utenfor helsetjenestene, og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Kommunen skal fastsette mål og strategier for folkehelsearbeidet for å møte kommunens egne spesifikke helseutfordringer. Kommunen skal også dokumentere helseskadelige faktorer, drøfte helseutfordringene og planlegge hvordan man skal forebygge disse. Loven presiserer også kommunens ansvar for å legge til rette for et godt fysisk tilpasset miljø for alle (universell utforming).

### **Morgendagens omsorg**

*St meld. nr 29 (2012 – 2013)*

Denne stortingsmeldingen vektlegger sterkt at omsorgstjenestene ikke lengre bare er eldreomsorg men dekker hele livsløpet. Videre er det fokus på det som er omtalt som næromsorg. ”det offentlige skal samarbeide nært med brukere, deres familier og sosiale nettverk, frivillige, lokale organisasjoner og virksomheter.”

Satsingsområdene i planen er:

- ✓ Morgendagens omsorg - et innovasjonsprogram fram mot 2020.
- ✓ Morgendagens omsorgstjenestebukere - med et ressursorientert perspektiv.
- ✓ Morgendagens omsorgsfellesskap - med et pårørende program, en nasjonal frivillighetsstrategi og politikk for ideelle, samvirkebaserte og private tjenesteleverandører.
- ✓ Morgendagens omsorgstjeneste - med faglig omlegging og større vekt på tidlig innsats, hverdagsrehabilitering og nettverksarbeid.
- ✓ Morgendagens omsorgsomgivelser - med et program for utvikling og innføring av velferdsteknologi og tiltak for fornyelse, bygging og utvikling av framtidens sykehjem og omsorgsboliger.

### **God kvalitet – trygge tjenester – kvalitet og pasientsikkerheten i helse- og omsorgssektoren**

*St.meld. nr 10 (2012 – 2013).*

I denne stortingsmeldingen presenteres regjeringens helhetlige politikk for å bedre kvaliteten og pasientsikkerheten i helse- og omsorgstjenesten. Regjeringens mål er et mer brukerorientert helse- og omsorgstilbud, økt satsing på systematisk kvalitetsforbedring, bedre pasientsikkerhet og færre



uønskede hendelser. Tjenestene skal ha god kvalitet, være tilgjengelige innenfor forsvarlig ventetid og tilbudet skal nå ut til alle uavhengig av sosial bakgrunn og bosted. For å nå de overordnede målene for kvalitets- og pasientsikkerhetsarbeidet, skal det gjennomføres tiltak på følgende områder:

- ✓ Mer aktiv pasient- og brukerrolle.
- ✓ Strukturer som støtter kvalitetsarbeidet.
- ✓ Kvalitetsforbedring i tjenestene.
- ✓ Større åpenhet om kvalitet og pasientsikkerhet.
- ✓ Mer systematisk utprøving av nye behandlingsmetoder.
- ✓ Bedre kvalitet gjennom kunnskap og innovasjon.

### **Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenestene**

Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenestene ...*Og bedre skal det bli!* (2005-2015) har pekt på kjennetegn for tjenester med god kvalitet;

- ✓ Er virkningsfulle.
- ✓ Er trygge og sikre.
- ✓ Involverer brukerne og gir dem en mulighet til å påvirke.
- ✓ Er samordnet og preget av kontinuitet.
- ✓ Utnytter ressursene på en god måte.
- ✓ Er tilgjengelige og rettferdig fordelt .

### **Forskrift om en verdig eldreomsorg**

Forskriften har som formål å sikre at eldreomsorgen tilrettelegges på en slik måte at dette bidrar til en verdig, trygg og meningsfull alderdom. De kommunale pleie- og omsorgstjenestene skal legge til rette for en eldreomsorg som sikrer den enkelte tjenestemottaker et verdig og så langt som mulig meningsfylt liv i samsvar med sine individuelle behov. Tjenestetilbudet skal innrettes med respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel og sikre at medisinske behov blir ivaretatt. For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- ✓ En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand.
- ✓ Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider.
- ✓ Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene.
- ✓ Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål.
- ✓ Lindrende behandling og en verdig død.
- ✓ Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering.
- ✓ Faglig forsvarlig oppfølging av leger og annet relevant personell, som sikrer kontinuitet i behandlingen.
- ✓ Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.

### **Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk, alkohol – narkotika – doping**

*St.meld. nr 30 (2011-2012)*

Regjeringen legger med dette fram den første stortingsmeldingen om en helhetlig rusmiddelpolitikk.

For å lykkes med å redusere rusproblemene i samfunnet, må flere sektorer bidra. Regjeringen vil tydeliggjøre vårt felles ansvar for en helhetlig og balansert rusmiddelpolitikk.

Stortingsmeldingen omhandler alkohol, narkotika, vanedannende legemidler og doping som samfunnsproblem. Den beskriver status og utfordringer i rusmiddelpolitikken, samhandlingsreformens betydning, NAV kontorets rolle, mer effektiv forebygging og tidlig innsats og tiltak for å redusere tilgjengelighet til rusmidler.

Regjeringen vil innenfor en helhetlig rusmiddelpolitikk legge særlig vekt på fem områder:

- ✓ Forebygging og tidlig innsats
- ✓ Samhandling – tjenester som jobber sammen
- ✓ Økt kompetanse og bedre kvalitet
- ✓ Hjelp til tungt avhengige – redusere overdosedødsfall
- ✓ Innsats for pårørende og mot passiv drikking

### **Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming.**

*St. meld. nr 45( 2012 – 2013)*

Det er over 20 år siden ansvarsreformen ble gjennomført. Stortinget besluttet da å avvikle de fylkeskommunale institusjonene for personer med utviklingshemming. Bakgrunnen for reformen var kartlegginger som viste medmenneskelig, sosiale og kulturelle uakseptable forhold for psykisk utviklingshemmede som bodde i institusjoner.

Meldingen gir en ny gjennomgang av levekårene for personer med utviklingshemming og vurdere hvor langt vi har kommet å gjennomføre ansvarsreformens målsettinger.

Regjeringen mener de viktigste områdene å satse på i tiden fremover er:

- ✓ Selvbestemmelse
- ✓ Rettsikkerhet
- ✓ Kvalitet i opplæringen
- ✓ Deltagelse i arbeid
- ✓ God helse og omsorg

Barne-, likestillings – og inkluderingsdepartementet nedsatt i oktober 2014 et offentlig utvalg som skal utrede og fremme forslag til konkrete tiltak for å styrke de grunnleggende rettighetene til mennesker med utviklingshemming. Utvalget skal levere utredningen innen juni 2016.

### **Lov om sosiale tjenester i NAV**

Kommunen har et omfattende ansvar for innbyggernes velferd på områder som helse, sosial, barnevern, integrering, oppvekst og utdanning, kultur og fritid. Kommunen har et særlig ansvar for personer som faller utenfor eller får utilstrekkelig hjelp fra andre velferdsordninger. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (lov om sosiale tjenester i NAV/sosialtjenesteloven) inngår i kommunens samlede velferdsansvar, og omhandler de kommunale tjenester og oppgaver som NAV-kontoret skal utføre og medvirke inn i. Kommunens ansvar etter loven må planlegges og ses i sammenheng med kommunens øvrige velferdsområder.

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet.

Formålet klargjør de overordnede sosialpolitiske mål som ligger til grunn for kommunens tjenester og oppgaver i NAV, og danner rammen for tolkning av lovens bestemmelser, utøvelse av handlingsrommet loven gir rom for og kommunens generelle prioritering.

### **Omsorg 2020**

Omsorg 2020, presenterer regjeringens prioriterte satsinger på omsorgsfeltet sammen med konkrete tiltak i oppfølgingen av Meld. St.29 (2012–2013) Morgendagens omsorg.

Dokumentet skal bidra til langsiktighet i arbeid med å styrke kapasiteten, kompetansen og kvaliteten i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og fungere som et viktig grunnlagsmateriale for kommunene i planlegging, utvikling og drift av helse- og omsorgssektoren.

### **Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet**

*St.meld. nr 26 (2014-2015)*

Regjeringens politiske plattform gir tydelig uttrykk for den politiske viljen til å forbedre den kommunale helse- og omsorgstjenesten. De kommunale tjenestene er viktige, og blir i årene fremover stadig viktigere for å møte de samlede utfordringene og befolkningens behov for helse- og omsorgstjenester.

Regjeringen vil skape pasientens helsetjeneste. Pasientenes behov skal settes i sentrum for utvikling og endring av helse- og omsorgstjenesten. «Ingen beslutninger om meg, tas uten meg.» For å oppnå dette kreves endringer. Kommunene må gjøres i stand til å oppfylle samhandlingsreformens intensjoner om koordinerte og helhetlige pasientforløp, mer forebygging og tidlig innsats, flere tjenester nær der brukerne bor, og at en større andel av tjenestene leveres i kommunene

## 3 Helse-, sosial- og omsorgstjenestene i Holmestrand kommune

### 3.1 Tildeling av tjenester

Holmestrand kommune har én dør inn til tjenesteapparatet. Tjenestekontoret vurderer og fatter enkeltvedtak og sikrer brukermedvikning i forbindelse med søknader og tjenester innen helse og omsorgs område. Brukernes behov blir vurdert i et tverrfaglig og helhetlig perspektiv. Ved behov drøftes saker i koordinerende enhet og kompetanseteam. Tjenestekontoret har også ansvar for klagebehandling av enkeltvedtak og er brukernes kommunekontakt inntil vedtak er fattet og saken er overført til ansvarlig virksomhet.

Helse-, sosial- og omsorgstjenestene i Holmestrand kommune ytes fra seks virksomheter.

### 3.2 Helse og oppvekst

Virksomheten bidrar til å sikre innbyggerne nødvendig helsehjelp og medvirker til helsefremmende og forebyggende arbeid for barn, unge og voksne. Virksomhet Helse og oppvekst består av tjenestene:

- ✓ **Samfunnsmedisin og kommunelegekontor:** Samfunnsmedisin; Miljørettet helsevern, smittevern, helsemessig beredskap, medisinskfaglig rådgivning og psykisk helsevern. Kommuneoverlegen representerer kommunen, både i enkeltsaker mellom HF og kommunens helse- og omsorgstjeneste, og mer overordnet i utredningsarbeid f. eks. knyttet til felles legevakt.
- ✓ **Folkehelsekoordinator:** Folkehelseiltak, friskliv og samarbeid med frivillige.
- ✓ **Allmennlegetjenesten:** Forebyggende helsetjeneste, utredning og behandling av medisinske tilstander.
- ✓ **Helsesøster-, skolehelsetjeneste og jordmor:** Helsestasjonen arbeider for å fremme barns helse og trivsel, samt forebygge sykdom, skade og støtter foreldrene i foreldrerollen. Tjenestene har som mål å nå alle foreldre, barn og unge fra 0 til 20 år med program for individuelle og grupperettede tiltak, miljøtiltak, helseopplysning og vaksinerings, samt iverksette tiltak der det er særlige behov. Jordmortjenesten ivaretar familien ved graviditet, fødsel og barselstid.
- ✓ **Fysioterapi- og ergoterapitjeneste** dekker følgende funksjonsområder; helsestasjon og skolehelsetjeneste, forebyggende helsearbeid, aktivisering av eldre og funksjonshemmede, diagnostisering, behandling og rehabilitering i hjemmet og i institusjon, hjelpemiddelhåndtering samt administrasjonsarbeid på system- og pasientnivå. Hjelpemiddelhåndtering innebærer oppfølging og kartlegging av behov i skole og hjemmet, utprøving av ulike hjelpemidler, saksutredning og søknadsprosesser.
- ✓ **Barneverntjeneste** sikrer at lovpålagte oppgaver etter Lov om barneverntjenester blir ivare tatt. Tjenesten ivaretar svært krevende og kompliserte oppgaver der de alvorligste sakene

til enhver tid må prioriteres. Kommunen ser et økende antall familier med omfattende problematikk og er tilført statlige midler til styrking av kommunalt barnevern.

- ✓ **Psykisk helsetjeneste for barn og unge:** Tjenestetilbudet gis i individuelle samtaler med barn, ungdom og foreldre, eller ved oppfølging i grupper. Tjenesten bistår også i komplekse saker med alvorlige utfordringer for de barna det gjelder.
- ✓ **Bosetting og tiltak for enslige mindreårige flyktninger:** Kommunen gir tilbud til 4 ungdommer i bofellesskap og har oppfølging av utflyttede ungdommer på hybel. Bosettingen driftes primært med statlige midler da lønns- og driftskostnader refunderes med 80 %.
- ✓ **Tjenestekontoret** har ansvar for samhandling internt og eksternt samt vedtaks- og klagebehandling.
- ✓ **Deltakelse i interkommunale ordninger:** Legevakt, barnevernvakt, krisesenter for kvinner og menn og mottak for mennesker utsatt for seksuelle overgrep.

### 3.3 Hjemmebasert tjenester

Virksomheten yter helse- og omsorgstjenester i hjemmet og driver helsefremmende og forebyggende arbeid, herunder råd og veiledning. Virksomhet Hjemmebasert tjenester består av tjenestene:

- ✓ **Hjemmesykepleie** er hjelp og veiledning til den som trenger pleie og omsorg i hjemmet, samt medisinsk behandling i samarbeid med lege.
- ✓ **Hjemmehjelp/praktisk bistand** er en fellesbetegnelse for hjemmehjelp og annen hjelpevirksomhet til personer som har et særlig hjelpebehov på grunn av sykdom, funksjonshemming, alder eller av andre årsaker. Formålet er først og fremst å yte hjelp til dagliglivets praktiske gjøremål i hjemmet.
- ✓ **Kreftkoordinator** yter bistand til kreftsyke pasienter og deres pårørende.
- ✓ **Trygghetsalarm:** Trygghetsalarmer er et hjelpetiltak til person som kan ha behov for å tilkalle hjelp. Virksomheten gir bistand ved utløsning av alarm.
- ✓ **Omsorgslønn:** Omsorgslønn er en tjeneste hvor kommunen lønner en privat person til å utføre hjelpetjenester overfor personer med særlig stort hjelpebehov. Hovedformålet med ordningen er å sikre en god omsorg for den hjelpetrengende og gi den private omsorgsyteren en påskjønnelse for arbeidet.
- ✓ **Hørselskontakten** skal være bindeleddet mellom brukerne og Hjelpemiddelsentralen, og kan gi råd og veiledning om hørselstekniske hjelpemidler til hørselshemmede og henvise til andre tjenester.
- ✓ **Synskontakt:** Dersom synet blir dårlig kan synskontakten hjelpe med å finne gode løsninger eller hjelpemidler for å fungere i hverdagen.\_
- ✓ **Psykisk helsetjeneste for voksne:** Psykisk helsetjeneste er en variert, fleksibel tjeneste som ytes til voksne i Holmestrand med psykiske lidelser, rusavhengighet eller andre vanskelige

livssituasjoner. Psykisk helsetjeneste for voksne omfatter i hovedsak disse områdene.

- ✓ **Brukerstyrt aktivitetssenter:** Dette er et brukerstyrt samlingssted der brukerne har mulighet til en aktiv og meningsfull hverdag i fellesskap med andre. Det fokuseres på brukermedvirkning, brukerens ressurser og mestring fremfor sykdom og problemer.
- ✓ **Møtested for rusavhengige:** Møtestedet er et lavterskeltilbud til personer med rusproblemer. Et samlingssted der en kan ha mulighet for å få en matbit og meningsfull hverdag i fellesskap med andre. Mulighet for individuelle samtaler og oppfølging der og da. Hjelp til kontakt og oppfølging med andre helse- og sosialtjenester. Tilgang til bad og dusj. Tilgang til data og telefon.
- ✓ **Utlevering av LAR-medisiner:** Bemannet utleveringssted av medisiner til LAR-pasienter på hverdager mellom kl. 08.00-10.00.
- ✓ **Ambulerende tjenester:** Tjenesten kan bestå av samtaler, råd og veiledning, praktisk bistand av psykiatrisk sykepleier.
- ✓ **Rådgiving av ruskonsulent:** Et tilbud til personer som har behov for veiledning på grunn av rusmiddelmissbruk. Tjenesten kan innebære hjelp til å komme bort fra misbruk av alkohol og andre rusmidler. Tjenesten kan også omfatte råd, veiledning og hjelp til pårørende.
- ✓ **Bofellesskap:** Tyribo bofellesskap er et leilighetskompleks med leiligheter for personer med psykiske lidelser. Beboerne har individuell oppfølging ut fra vedtak om hjemmetjenester.
- ✓ **Boveiledning:** Omfatter praktisk bistand og opplæring /veiledning til formål som gir mer selvstendighet og mestring av gitt bosituasjon, tjenesten kan innebære opplæring og veiledning i dagliglivets gjøremål og sosiale ferdigheter. Formålet er å fremme muligheter til læring, mestring og økt selvstendighet. Hjelpen tilpasses i samarbeid med tjenestebrukeren.

### 3.4 Holmestrand Bo - og behandlingssenter

Virksomheten driver et heldøgns omsorgstilbud for pleietrengende eldre som har behov for medisinsk- og sykepleiefaglig oppfølging og stell gjennom døgnet. Virksomhet Holmestrand Bo - og behandlingssenter består av tjenestene.

- ✓ **Institusjon:** Drift av kommunens lang- og korttidsplasser i institusjon m tilsynslege 0,34 + 0,20 turnuslege. Bo - og behandlingssenteret er delt i fire avdelinger. To avdelinger er forbeholdt demente hvor den ene er en skjermet enhet. I denne enheten er det også et rom som er forbeholdt avlastningsopphold til yngre demente. Begge disse avdelingene har 11 plasser. De to andre avdelingene er en somatisk avdeling med 20 senger hvor to senger er forbeholdt utskrivningsklare pasienter, og en avdeling med 15 senger hvor fem plasser er forbeholdt korttidsopphold/avlastningsplasser.
- ✓ **Kjøkken:** Bestreber å lage mat som oppleves som hjemmelaget til institusjon, omsorgsboliger og mat som kjøres ut til hjemmeboende. Det leveres også mat til Kjærsenteret og kantinen på

Rove.

- ✓ **Vaskeri:** Vasker for institusjonen, omsorgsboligene og arbeidstøy til hjemmetjenesten.
- ✓ **Dagaktivitetstilbud for hjemmeboende demente.** Formålet med et dagaktivitetstilbud er blant annet å bidra til en meningsfull hverdag med sosialt samvær, trygghet og opplevelse av mestring.
- ✓ **Merkantile (Rove)** 2,8 årsverk som betjener de tre virksomhetene som er lokalisert på Rove samt tjenestekontoret som også er lokalisert her.

### 3.5 Omsorg og aktivitet

- ✓ **Omsorgsboliger med heldøgns bemanning:** Boligene er godt tilrettelagte leiligheter. Den som søker må ha dokumentert behov for hjelp gjennom døgnet. Rovebakken, 22 leiligheter og fire korttidsplasser. Rovebakken er kommunalt eid. Rove omsorgsboliger, 3-tallet har 22 leiligheter og to korttidsplasser. Eies av Holmestrand Boligstiftelse. Begge omsorgsboligene har målgruppe, eldre med fysiske begrensninger grunnet alder, funksjonsnedsettelse, skade, somatisk sykdom og lignende. Det estimeres at blant dagens beboere er ca 80 % demente.
- ✓ **Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)** er en alternativ måte å organisere praktisk og personlig hjelp til personer med en stor funksjonshemming og som er helt avhengig av hjelp i dagliglivets gjøremål, i og utenfor hjemmet.
- ✓ **Kjærsenteret** er en møteplass for seniorer. Senteret arrangerer mange aktiviteter tilpasset eldre, som gir en meningsfull hverdag i et sosialt fellesskap med andre

### 3.6 Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede

Virksomheten yter tjenester til barn, unge og voksne med nedsatt funksjonsevne og er en utfører enhet. Tjenestene gis etter enkeltvedtak fattet av tjenestekontoret. Virksomhet bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede består av tjenestene:

- ✓ **Heldøgnsstilbud i bolig:** Heldøgns helse- og omsorgstjenester gis til voksne personer med utviklingshemming eller ervervede funksjonsnedsettelser ved følgende fem tjenestesteder: Øvre Gausen med fem beboere, Fosskollen med fire beboere, Roveveien 17 med åtte beboere, Rove gård 7- tallet med fem beboere og Tunnelveien med åtte beboere. Leilighetene er tilpasset målgruppen og tjenestene gis som hjemmebaserte tjenester etter en individuell vurdering. Det kjøpes også heldøgns botilbud hos private aktører.
- ✓ **Avlastning:** Avlastning innvilges personer med tyngende omsorgsoppgaver. Virksomheten gir avlastning til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Tjenesten gis i avlastningsbolig, som tilbud etter skoletid, hos private med oppdragsavtaler og ved kjøp av tjenester fra private aktører. Kommunens avlastningsbolig ligger i Skauveien i Re og er samlokalisert med Re kommunens avlastningsbolig for samme målgruppe.
- ✓ **Støttekontakt – fritidskontakt.** Tjenesten innvilges personer med behov for tilrettelegging og/eller praktisk personlig hjelp for å delta i sosialt samvær, få en meningsfull fritid.

Tilbudene gis individuelt og i gruppe.

- ✓ **Aktivitets - og arbeidstilbud.** Tilbudet gis enten som varig tilrettelagt arbeid eller som aktivitetstilbud på dagtid. Varig tilrettelagt arbeid (VTA) gis ved Veksthuset, kreativ kompetanse (tidligere Våleveien produkter) hvor kommunen har 23 plasser. Det kjøpes også plasser ved andre VTA-bedrifter. Aktivitetstilbud på dagtid gis ved vårt aktivitetssenter i Våleveien og ved seniortilbudet knyttet til bofellesskapet ved 7- tallet.

### 3.7 NAV

Virksomheten skal styrke brukernes muligheter til å komme i arbeid og bidrar til at arbeidssøkere lett for tilgang til ledige jobber. Raskere overgang til arbeid for flere vil redusere ungdomsledighet, sosialhjelpsutbetalinger styrke flyktningenes muligheter, og ved hjelp av husbankens virkemidler bidrar vi også til at flere kommer i egen bolig.

Arbeid er førstevalget, og virkemidlene våre skal styrke brukernes muligheter til å komme i arbeid. NAV gjør inngangen til arbeidslivet enklere for de som trenger større innsats for å komme i jobb. NAV bidrar til at arbeidssøkere lett får tilgang til ledige jobber. På grunn av digitale selvbetjeningsløsninger, tilpasset informasjon og god digital kommunikasjon handler dialogen mellom bruker og NAV mest om arbeid og mindre om ytelser.

NAV har selvbetjeningsløsninger som gjør flest mulig brukere selvhjulpne. Stadig flere tar aktivt del i egen sak og har et godt grunnlag for å gjøre egne valg. Brukere som trenger bistand får oppfølging i tråd med egne behov og har tillit til at NAV gir dem god bistand. Det kommuniserer tydelig med klart språk i alle kanaler.

NAVs kanalbruk tar hensyn til forskjeller i brukernes behov. Gode selvbetjeningsløsninger gir brukerne muligheter til å klare seg selv, og virksomheten har dialog på tvers av kanaler med brukerne som har behov for det. Uavhengig av kanal tas det utgangspunkt i brukerens situasjon når det kommuniserer. Virksomhet NAV kommunalt ansvar består av tjenestene:

- ✓ **Økonomisk sosialhjelp:** Økonomisk stønad skal sikre at alle har nok midler til et forsvarlig livsopphold. Økonomisk stønad er i utgangspunktet en midlertidig inntektssikring, og stønaden bør derfor ta sikte på å gjøre deg selvhjulpne.
- ✓ **Kvalifiseringsprogram:** Kvalifiseringsprogrammet er et arbeidsrettet program for deg som trenger ekstra tilrettelegging og tett oppfølging for å komme i arbeid. Personen må fylle 19 år det året man deltar i programmet og kan være deltaker i to år.
- ✓ **Sikre midlertidig botilbud:** Kommunene er lovpålagt å finne midlertidig botilbud for de som ikke klarer det selv. Tjenesten vil være aktuell i akutte situasjoner, for eksempel ved brann, utkastelse og familie- eller samlivsbrudd. Midlertidig botilbud er et tilbud som ikke er ment å vare over tid, men som skal avhjelpe akutt bostedsløshet. Med akutt bostedsløshet menes at tjenestemottaker ikke har et sted å sove og oppholde seg det neste døgnet.
- ✓ **Gi opplysning, råd og veiledning herunder økonomiskrådgivning:** NAV-kontoret gir råd og opplysninger om rettigheter, veiledning om regelverk og hva som er vanlig praksis



innenfor tjenestene. Kommunen tilbyr også økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning.

- ✓ **Bosetting av flyktninger etter avtale med IMDI:** Nyankomne flyktninger skal bosettes i en kommune som gir dem mulighet til å bli godt integrert. Bosetting er en frivillig oppgave for kommunene.
- ✓ **Introduksjonsprogram for flyktninger:** Et 2-årig program der deltakerne lærer det de trenger for å få jobb eller fortsette med utdanning. Aktuelle tiltak kan være norskopplæring, utdanning eller arbeidspraksis. Deltakerne får lønn under opplæringen.
- ✓ **Statlig bostøtte, startlån og tilskudd etter Husbankens regelverk:** Bostøtte er en behovsprøvd statlig støtteordning for personer som har lav inntekt og høye bostøttegifter. Startlån gis til de som skal kjøpe bolig, beholde bolig eller som er i en vanskelig livsfase og må etablere deg på nytt. Startlån er behovsprøvd.
- ✓ **Boligtildeling:** NAV-kontoret har ansvaret for forberedelse av boligsøknader for boligutvalget. I etterkant av møter i boligutvalget vil veileder på NAV gjøre den administrative jobben som må gjøres for at den enkelte bruker skal få ferdigstilt sin husleieavtale. Boligkoordinator er ansatt på NAV i et treårig prosjekt. Målet med tiltaket er færre bostedsløse i Holmestrand kommune, og flere vanskeligstilte i trygge egnede boforhold. Opplevelsen av å bo trygt og godt er subjektiv. Det er derfor den enkelte bruker skal oppleve at den får den hjelpen som er nødvendig til å etablere et egnet forhold.

### 3.8 Interkommunalt samarbeid

Holmestrand, Re og Hof har gjennom 3K etablert en rekke samarbeidsarenaer både administrativt og politisk. De tre kommunene deltar i vertskommunesamarbeid med blant annet PPT og Hjelpemiddellager. Tidspunkt for eventuelle sammenslåing – også med flere kommuner, vil avhenge av nasjonale føringer og intern prosess i 3K og eventuelt flere samarbeidskommuner. Overnevnte ligger som et bakteppe i forhold til ulike samarbeidsområder for å sikre gode tjenester og robuste fagmiljøer i fremtiden.

### 3.9 Rutiner for samhandling med spesialisthelsetjenesten og andre

Holmestrand kommune deltar i møtearenaer for samarbeid på tvers i kommunene i Vestfold (KIV), og i samhandling med fylkesmann (FM), og Sykehuset i Vestfold (SIV) for å imøtekomme intensjonene i samhandlingsreformen, som er innført fra 1.2.2012.

Det er etablert et felles samhandlings forum som ser på utfordringer og løsninger for HSO i Holmestrand. Fokus i dette forumet er å finne gode løsninger både for brukere og ansatte. Både kort- og langsiktige utfordringer diskuteres og det tilstrebes å ha et ”helhetlig perspektiv på forvaltning av ressurser, både økonomiske og i forhold til personell. Deltakere er kommunalsjef, rådgiver, alle virksomhetslederne i HSO samt kommuneoverlege og leder av tjenestekontoret

I forbindelse med samhandlingsreformen ble det innført en lovpålagt plikt der kommuner og helseforetak skal inngå samarbeidsavtaler. Intensjonen er at partene skal bli mer likeverdige og at en enhetlig praksis sikres. Avtalene skal sikre at tjenesteyterne samhandler og koordinerer tjenestene slik

at pasienten mottar en helhetlig tjeneste. Overordnet avtale mellom kommune i Vestfold og SIV HF ble gjort gjeldende fra 1.1.2012, i tillegg er det også 11 delavtaler.

## 4 utfordringsbildet

### 4.1 Folkehelseprofilen

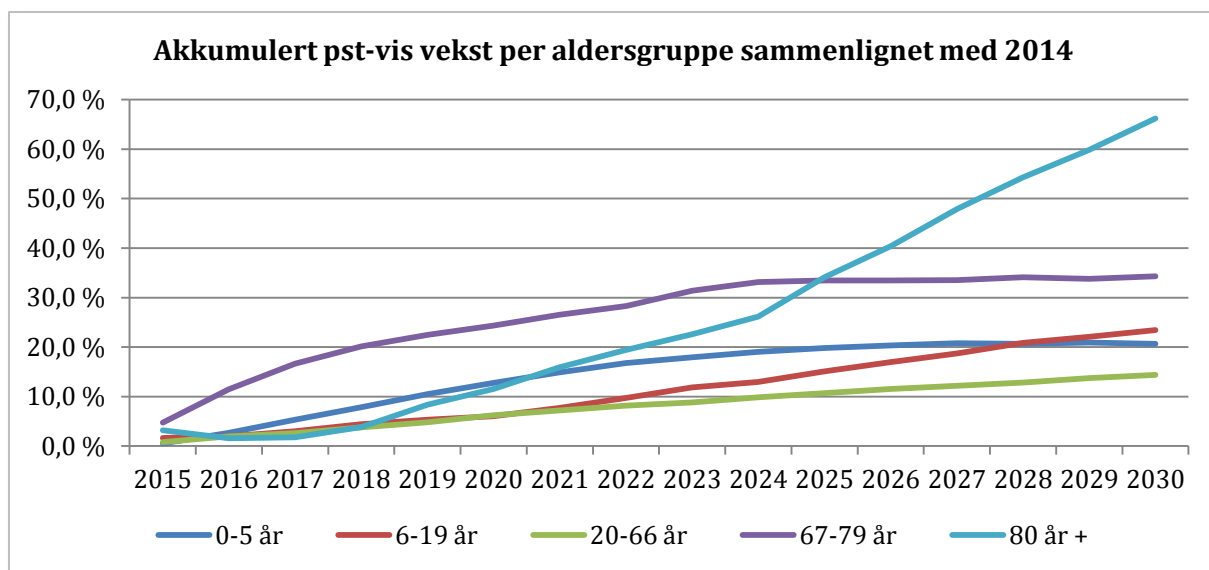
Kommunen har sammenlignet Folkehelseprofilen 2014 til Folkehelseinstituttet (FHI) for Holmestrand kommune med 2012 og 2013. Den viser stort sett ingen endringer i forhold til befolkning, levekår, miljø, skole, levevaner og helse og sykdom. Livsstilssykdommer og kroniske ikke-smittsomme sykdommer preger sykdomsbilde i Norge. Hovedutfordringer i Holmestrand kommune basert på Folkehelseprofilen er:

1. Livsstilssykdommer som Diabetes type 2 og KOLS. Begge disse er knyttet til livsstilsproblematikk som tobakksmisbruk, fysisk inaktivitet, ernæring.
2. Store sykdomsgrupper som muskel- skjelettlidelser og psykiske lidelser. Dette finner vi igjen i uføretallene.
3. Andelen med psykiske symptomer og lidelser i alderen 15-29 år er høyere enn i landet som helhet, vurdert etter data fra fastlege og legevakt.

### 4.2 Befolkningen

Holmestrand kommune har kjente levekårsutfordringer som spiller inn i barn og unges liv. Tjenester knyttet opp mot tilbud og tiltak til risikoutsatte barn og unge i Holmestrand kommune, håndterer nå oftere og oftere svært krevende og mer kompliserte saker. Tjenestene ser en økning av saker der familiene har sammensatt og omfattende problematikk, knyttet til skilsmisser, psykiske helseplager, ruslidelser og vold i hjemmet. I tillegg medfører samhandlingsreformen økt trykk på flere tjenester. Holmestrand kommune har en utfordring med en aldrende befolkning, samtidig jevn økning i alle aldersgrupper.

Demografiske framskrivinger viser at fremtidas brukere av de kommunale helse-, sosial- og omsorgstjenestene vil bli flere. For Holmestrand kommune kan det forventes en jevn økning i befolkningen av de fleste aldersgrupper.



Figur 1 - Akkumulert pst-vis vekst per aldersgruppe (SSB 2014)

Befolkningsprognosene er basert på SSB middels vekst. Tidlig i perioden er det spesielt aldersgruppen 67-79 år som har sterkest vekst, mens aldersgruppen 80 år og over har sterk prosentvis vekst fra 2018/2019.

### 4.3 Sosiale ulikheter i helse

Store forskjeller i utdanning og inntekt kan være en pekepinn på at det er store sosiale forskjeller i helse. Grupper som står utenfor arbeidslivet og skole har oftere dårligere psykisk helse og har mer usunne levevaner enn personer som er i arbeid. (folkehelseprofil 2012)

Holmestrand kommune har følgende på levekårsstatistikken fra folkehelseprofilen 2012 -2013:

- ✓ Flere personer har grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet forøvrig.
- ✓ Andelen personer i husholdninger med lav inntekt er lavere enn i landet forøvrig.
- ✓ Arbeidsledigheten er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- ✓ Andel uføretrygdede under 45 år er høyere enn i landet forøvrig

Det er ingen grunn til å anta at overnevnte er vesentlig endret og at man fortsatt har forhold som påvirker helsen negativt, primært knyttet til psykosomatiske plager.

Befolkningen i Norge har generelt god helse. Men gjennomsnittstallene skjuler at det er store og økende helseforskjeller mellom folk i Norge. De som har best økonomi har også best helse, de lever lengre og tar sunnere valg enn grupper med lav inntekt. Blant annet henger kosthold, fysisk aktivitet, røyking og alkoholbruk sammen med sosioøkonomisk status.

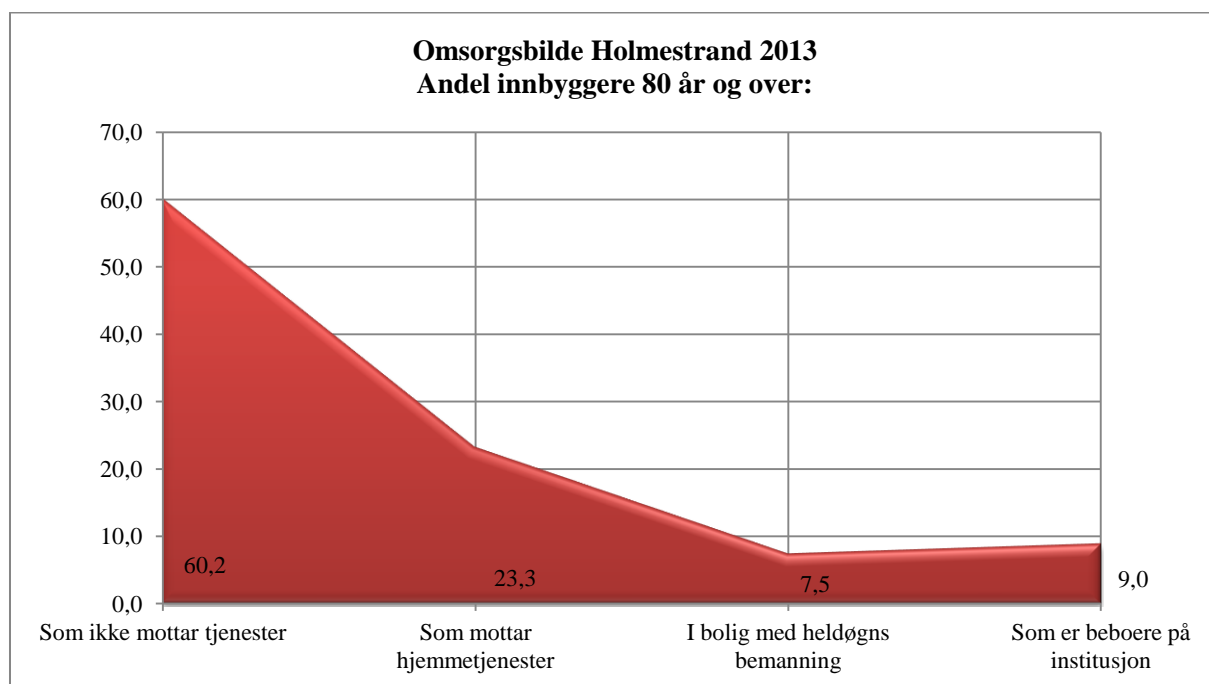
Det er sammenheng mellom lav inntekt og risiko for sykdom som fører til helseforskjeller. Det skyldes ulikheter i levekår som kort eller avbrutt utdanning, løs tilknytning til arbeidslivet, belastninger i arbeidsmiljøet, dårlig bomiljø, begrensede ressurser til å ta sunne valg og ulik tilgang på helsetjenester (Gradientufordringen, Helsedirektoratet 2005)

#### 4.4 UNGDATA - Holmestrand

Det ble i mai 2013 gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant alle barn og unge i 8., 9. og 10. trinn på Gjøklep ungdomsskole. Undersøkelsen inneholdt spørsmål om foreldre og venner, skole og framtid, fritid, helse og trivsel, tobakk og rus og spørsmål om lovbrudd, vold og annen risikoatferd. UNGDATA-funnene ble analysert høsten 2013. Hovedkonklusjonene viser at de fleste ungdommer i Vestfold og Holmestrand trives i hverdagen sin, og lever aktive og sunne liv. Flertallet av ungdommene har et godt forhold til foreldre og venner, de trives på skolen og i nærmiljøet og har stor tro på egen fremtid. Andelen ungdommer som trener ukentlig er noe høyere i Vestfold og Holmestrand enn i landet for øvrig. Kun et lite mindretall av ungdommene røyker, og andelen som har erfaring fra kriminalitet eller annen risikoatferd ser ut til å være lavere i Vestfold og Holmestrand enn på nasjonalt nivå.

UNGDATA-funnene peker på noen områder som det er grunn til å ha fokus på framover. Mange ungdommer, særlig jenter, oppgir at de opplever hverdagen som stressende og at de bekymrer seg mye i det daglige. Her ligger Vestfold og Holmestrand litt over de nasjonale tallene. Resultatene gjenspeiler sannsynligvis at mange unge opplever et sterkt press rundt å lykkes, både på skolen og i fritiden, og at dette går utover hvordan mange vurderer sin mentale helse.

#### 4.5 «Omsorgsbilde» Holmestrand



Bilde over viser hvordan tjenestene fordeler seg til innbyggere over 80 år. Tall fra (SSB 2013)

Det finnes ikke kommunevise tall for andel over 90 år som mottar tjenester i statistikken. Nasjonale tall viser at behovet for tjenester er fire ganger større i gruppen 90+ enn 80-84 år. I tillegg vil kommunen ha et antall ukjente eldre som pr i dag ikke bruker kommunenes tjenester.

Holmestrand kommune har en stor eldrebefolkning, og at denne gruppen vil fortsette å øke i årene som kommer. I Holmestrand bor det i overkant av 470 personer over 80 år og i overkant av 1240 innbyggere i aldersgruppen 67-79 år (SSB, 2015).

Det finnes ingen helhetlig oversikt i kommunen over personer med demens/demenssymptomer, eller denne målgruppens tjeneste-, bolig-, eller tilpasningsbehov.

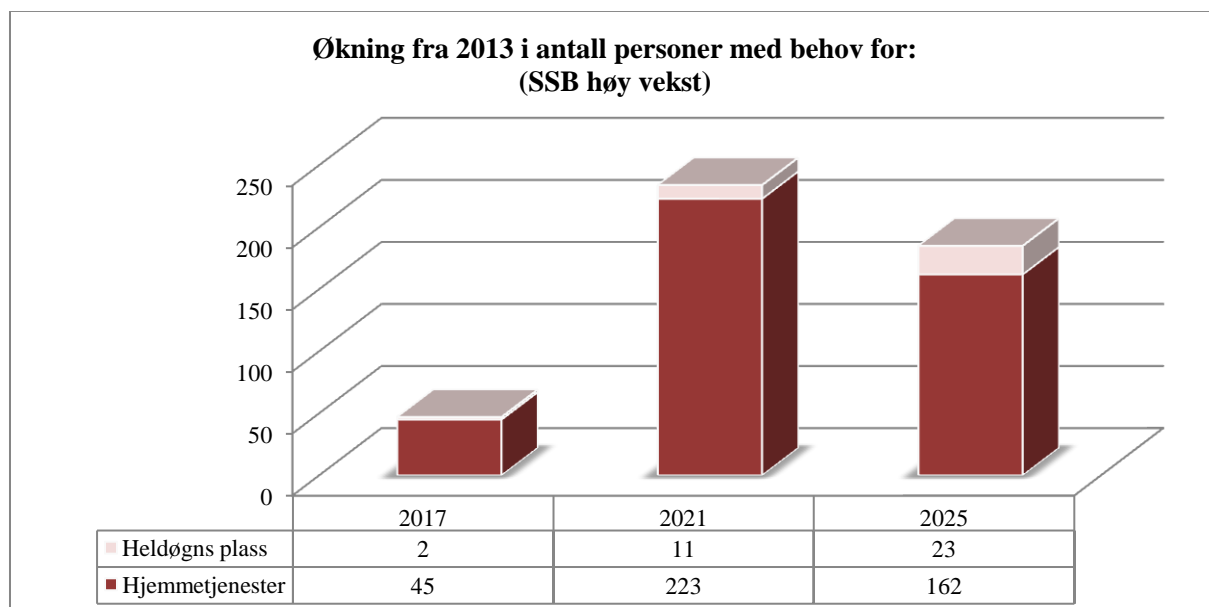
På landsbasis er imidlertid forekomsten av demens i aldersgruppen 65-69 år 0,9 %, stigende til 17,6 % i aldersgruppen 80-84 år. Fra 90 år og oppover har 40,7 % utviklet en demenssykdom (HOD, 2011).

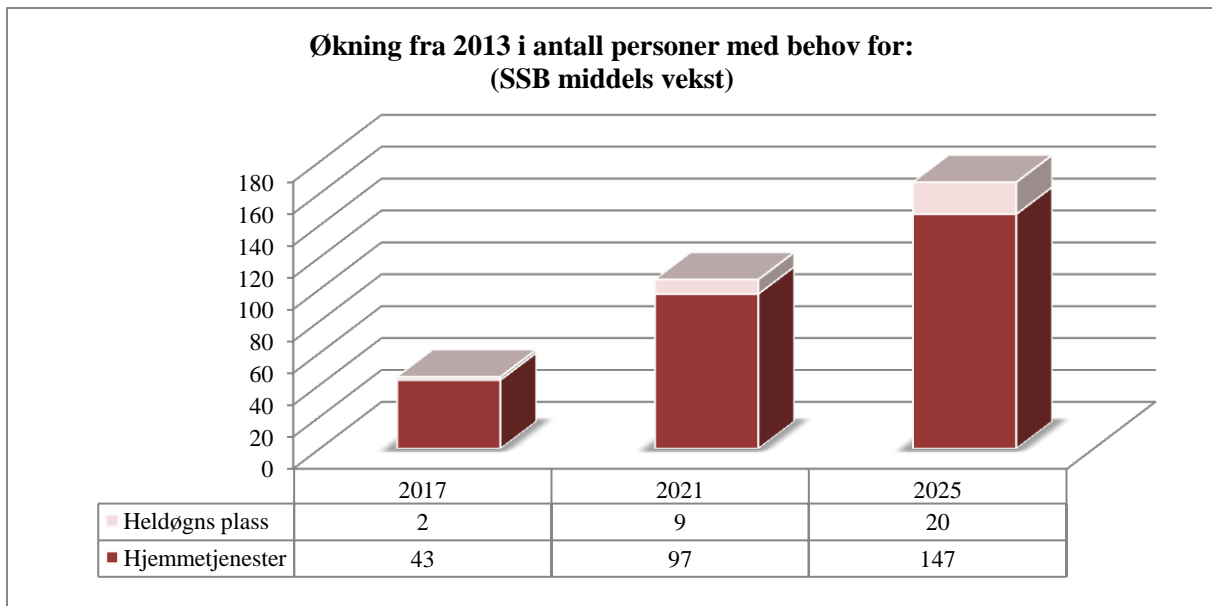
Demografiske framskrivinger viser at Holmestrand får en spesiell økning av eldre fra 67 – 90 år frem mot 2040, og tyder også på en økning av eldre fra 67 – 79 og over 90 år allerede frem mot 2015 (Telemarksforskning, 2011).

En økning i den eldre befolkningen vil bety en økning i antall personer som blir rammet av demens og andre somatiske diagnoser som vil øke behovet for institusjonsplasser. Holmestrand kommer svært dårlig ut på levekårsindeksen, et forhold som gjør at kommunen kan forvente en større økning av personer med demens da sosioøkonomisk status virker inn på både forventet levealder, og på helse og funksjonsevne i eldre år (Eika og Lurås, 2005).

Det er behov for økt omfang av samfunnsmedisinske tjenester og tjenestekontoret ser økt ressursbruk knyttet til kartlegging og saksbehandling samt administrativt samarbeid internt og med 2.

linjetjenesten Det er også vanskeligere å rekruttere både sykepleiere og helsefagarbeidere/hjelpepleiere enn tidligere. Dette er i samsvar med hva KS har beregnet, både i forhold til behov for økt antall årsverk og i forhold til nedgang av tilfanget av aktuelle yrkesgrupper, men spesielt sykepleiere.





#### Kommunebarometeret 2014

Kommunebarometeret 2014 har laget en oversikt, basert på hvor mange flere gamle blir det i fremtiden og hva det betyr for heldøgns plasser og hjemmetjenester i kommunen. Tallene i diagrammene er laget ut i fra kommunens egen dekningsgrad av heldøgns plasser og hjemmetjenester i 2013. Økningen i antall eldre vil medføre en større belastning på kommunens pleie- og omsorgstjenester fremover.

Innenfor pleie og omsorg har utviklingen i antall eldre stor effekt på utgiftene. Det vil derfor være viktig for kommunen å rette forebyggende tiltak spesifikt mot denne gruppen i årene som kommer.

De siste årene har det vært en økning i behovet for avlastningsplasser for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Etablering av stabile avlastningsplasser med god kompetanse på målgruppen vil være viktig i årene fremover.

Holmestrand kommune har i 2015 17 ekstra ressurskrevende brukere. Disse har behov for omfattende heldøgns tjenester og personell med høy faglig kompetanse. De minst krevende får plass i heldøgns bemannet samlokalisert boliger, enkelte er i private foretak. Selv om mye av utgiftene refunderes av staten medfører disse tiltakene store kommunale utgifter for hver enkelt bruker.

## 4.6 Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Holmestrand ligger på samme nivå som Vestfold fylke på 3,1 pst. Dette er en økning. Dette tilsvarer en forventet utvikling av arbeidsledigheten.

Arbeidsledigheten er høyere i Vestfold enn landet innen de fleste yrkesområder, allikevel ser vi at de fleste er ledig i kort tid.

#### Framtidens arbeidsmarked vil preges av:

- ✓ Eldrebølgen gir økt behov innen pleie og omsorg
- ✓ Stort erstatningsbehov neste 10 år

- ✓ Befolkningsvekst, økt behov for bolig, veil, jernbane osv.
- ✓ Klimaendringer
- ✓ Økt behov for fagarbeidere innen bygg og anlegg
- ✓ Utdanning stadig viktigere.

#### 4.7 Digitalisering av samfunnet

Holmestrand kommune har de samme utfordringer som resten av landet vedr. IKT og infrastruktur.

- ✓ Dagens IKT-systemer understøtter ikke arbeidsflyt og helhetlige pasientforløp, særlig på tvers av virksomhetsgrenser.
- ✓ Pasientinformasjon er i stor grad ustrukturert og det mangler felles terminologi og begrepsapparat.
- ✓ IKT-systemene mangler funksjonalitet for å understøtte beslutningsstøtte og kvalitetsforbedring.
- ✓ Det finnes ingen autorativ elektronisk pasientjournal. Informasjon blir gjengitt i fritekst i hovedjournalen.
- ✓ De ansatte må være sikkerhetsbevisste og få kompetanse knyttet til informasjonssikkerhet. Normen for informasjonssikkerhet må følges og være kjent av de ansatte.

I tillegg har kommunen utfordringer når det gjelder drift og vedlikehold utenom normal arbeidstid, og ved feilsituasjoner. Systemer er ikke dublert, og det er for få ressurser til å kunne levere 24/7 drift.

De generelle utfordringer må ses på et nasjonalt nivå med sentralt journalsystem som basis.

Lokal problemstilling kan løses med et forpliktende samarbeid med andre kommuner.

I løpet av 2015 vil kommunen tilstrebe og kunne digitalisere flere tjenester. Kommunen ønsker å kunne være tilgjengelig for brukerne døgnet rundt i størst mulig grad. Dette vil være selvbetjening tilsvarende nettbank og andre bestillinger på internett.

## 5 Felles satsningsområder til og med 2018

Hovedmålet for kommunen er å gi innbyggerne trygghet for at de som trenger det, få rett hjelp, til rett tid og i rett omfang. Også tilrettelegge for økt ansvar, mestring og deltagelse for brukere og innbyggere.

Samhandlingsreformen gir kommunene to hovedoppgaver:

- ✓ Bidra til bedre samhandling mellom nivåene i helse- og omsorgstjenesten.
- ✓ Fornying og innovasjon i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Kommunen satser på:

- ✓ Utvikle eksisterende tjenester for å begrense og forebygge sykdom
- ✓ Koordinerte pasientforløp innad i kommunen og mellom kommune og spesialisthelsetjenesten.
- ✓ Innovasjon og nytenkning.
- ✓ Sikre rekruttering og riktig kompetanse etter samfunnets behov.

Det er en utfordring å tenke nytt om helse og velferd. Det er behov for en holdningsendring i hele samfunnet fra behandling til forebygging, mestring og deltagelse. Dette utfordrer både politikere, ansatte og innbyggere i Holmestrand kommune.

### 5.1 Tidlig intervensjon barn og unge

Kommunen har fokus på tidlig intervensjon og mål om tverrfaglig samhandling over virksomhets- og tjenestegrenser. Kommunen har system for samarbeid rundt barn og unge i Holmestrand – «SAMBUH-modellen». Metoden sikrer faste møtearenaer med deltakere fra hjelpetjenestene rundt barn og unge, samt alle skoler og barnehager, både private og kommunale.

### 5.2 Helhetlig pasientforløp

Helse og omsorgstjenestene i kommunen er innrettet slik at mottakernes behov for koordinerte tjenester ivaretas der dette er nødvendig. Alle som har behov for individuell plan skal få dette. Holmestrand kommune sikrer at alle som bor eller oppholder seg i kommunen får nødvendig helsehjelp. Nødvendig helsehjelp betyr at alle som søker om tjenester får sin søknad individuelt behandlet. Kommunenes tjenester ytes etter BEON – prinsippet.

### 5.3 Bruk av teknologi

Å bruke velferdsteknologiske løsninger er et av tiltakene for å nå målene slik at innbyggerne skal oppleve trygghet og kunne ha et selvstendig liv lengst mulig.

Bruk av digitale verktøy har etter hvert blitt en selvfølge i Helse- sosial og omsorgstjenestene. Det er behov for kontinuerlig fokus på opplæring, effektiv bruk av data, lokale tilpasninger av systemene og integrasjon mellom ulike systemer. Teknisk og faglig utvikling må gå parallelt.



Stadig nye løsninger, metoder og systemer medvirker til at helse og omsorgstjenestene til enhver tid må være en pådriver og holde seg oppdatert, blant annet innen temaene e-helse, m-helse (mobile løsninger), IKT og e-læring

Ulike IKT-løsninger er tatt i bruk i Holmestrand kommune. Først og fremst gjelder dette fagsystemer som inkluderer pasientadministrasjon, forvaltning og pasientjournal til internt bruk. Elektronisk meldingsutveksling er etablert mellom kommunen og Sykehuset i Vestfold. I løpet av 2015 er planen at man utveksler meldinger med stadig flere sykehus.

Nettbasert system for beslutningsstøtte (eks Praktisk prosedyrer i sykepleien PPS).

E-læring gjør seg stadig mer gjeldende. Kommunen har inngått avtale med KS læring

Læringsarenaen er en digital møteplass hvor kommunesektoren og KS samarbeidspartnere kan samarbeide og dele både kurstilbud, styringsdokumenter, sjekklister, prosjektpresentasjoner, erfaringsdokumenter og gode brukerhistorier med hverandre. Også leverandører til sektoren vil få anledning til å kunne tilby digitalt læringsinnhold ett sted til alle.

## 5.4 Hverdagsrehabilitering

Hverdagsrehabilitering er en type rehabilitering og en faglig tilnærming som tar utgangspunkt i å avdekke hvilke muligheter brukeren selv har til å bidra aktivt med å gjenopprette eller øke tidligere funksjonsnivå. Brukerens egne ønsker, ressurser og personlige mål er utgangspunktet for tjenesten som leveres (HOD 2013)

Holmestrand kommune satser på hverdagsrehabilitering fra 2014. Som metode og faglig tilnærming tar hverdagsrehabilitering utgangspunkt i å avdekke hvilke muligheter brukeren selv har til å bidra aktivt med å gjenopprette eller øke tidligere funksjonsnivå.

- ✓ Et prosjekt med utprøving av hverdagsrehabilitering til personer med psykisk utviklingshemming er allerede i gang, og blir følgeforsket av Senter for omsorgsforskning Vest.
- ✓ Kommunens ergoterapeutressurs er økt fra en halv til en hel stilling.
- ✓ Tilført fysioterapeut ressurs 0,20.
- ✓ Prosjekt fra hjelp i hjemmet til hverdagsmestring.

## 5.5 Medborgerskap og brukerstyring

Et sterkt velferdssamfunn kan bare skapes sammen med innbyggerne. Det må bygges på medborgerskap og tillit til at folk vil ta ansvar og delta aktivt i fellesskapet, ikke bare gjennom offentlige ordninger, men ved å stille opp og utgjøre en forskjell for hverandre i det daglige. Slikt ansvar gir seg uttrykk både i organisert deltakelse i frivillige organisasjoner, samvirketiltak, velforeninger, brukerorganisasjoner og i mer uformell innsats i lokalsamfunnet, familie og sosialt nettverk.

Medborgerskapet er den moderne måten å skape ansvarsrelasjoner mellom velferdssamfunnet og den enkelte på. Medborgerskap sier også noe om forholdet til andre medborgere og det fellesskapet vi er en del av (St.Meld. 29 Morgendagens omsorg 2012-2013).

Brukermedvirkning handler om at brukerne skal være med i beslutninger som berører dem fra prosessen starter til beslutningen er tatt. Dette gjelder fra individnivå hvor hver enkelt bruker skal ha innflytelse i egne liv, til tjenestenivå og systemnivå hvor brukerne og brukerorganisasjonene er med på å skape best mulig vilkår for gode tjenester, forbedringsprosesser og kvalitetsforbedring.

### 5.5.1 Strategier

Holmestrand kommune skal tilrettelegge for:

- ✓ En bred, åpen og tilgjengelig medvirkning.
- ✓ Videreutvikle samarbeid med brukergruppens organisasjoner og frivillige.
- ✓ Måle brukertilfredshet.

## 5.6 Innovasjon

Innovasjon er ikke å lete etter best praksis, men hele tiden hva som kan bli en bedre neste praksis. Det er et begrep for forandring og forutsetter risikovillighet. ( St meld. 29)

### 5.6.1 Kvalitetsprosjektet (Tjenesteinnovasjonsprosjekt)

Grunnlaget for å starte opp kvalitetsprosjektet er funn som har kommet frem i RO rapport. I tillegg har fakta fra medarbeiderundersøkelse, gjennomgang av turnuser, sykefravær statistikker og bruk av variabel lønn i kommunen i 2014 blitt sett på. Prosjektet vil bli videreført i sykehjemmet, hjemmebasert omsorg og omsorgsboligene.

Undernevnte områder vil være i fokus:

- ✓ Ledelse og organisering
- ✓ Større stillinger og sykefravær
- ✓ Bemanning og kompetanse
- ✓ Bemyndigelse
- ✓ Avvik
- ✓ Ernæring
- ✓ Aktivisering.
- ✓ Pårørende og brukermedvirkning

## 5.7 Folkehelse og forebygging

### Overordnede mål:

*Holmestrand kommune skal fremme folkehelse, trivsel og gode sosiale og miljømessige forhold.*

### 5.7.1 Primærforebyggende arbeid.

Begrepet primærforebygging brukes om innsats som søker å forhindre at et problem, skade eller sykdom oppstår. Eksempler kan være levekårsarbeid, strukturell tilrettelegging for sunn helseatferd eller ulykkesforebygging. Det primærforebyggende arbeidet i Holmestrand kommune har som formål å forebygge og forhindre levekårsutfordringer og helseproblemer i kommunen. Arbeidet retter seg mot hele befolkningen.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune har aktivitet rettet mot funn i kommunens Ungdataundersøkelse og Folkehelseprofil	Helse og oppvekst i samhandling med relevante andre virksomheter.	Årlig fra 2015	
Holmestrand kommune driver forebyggende aktivitet i skolen rettet mot bruk og misbruk av ulike rusmidler – fokus på holdningsarbeid blant barn og unge.	Helse og oppvekst i samarbeid med skolene.	Årlig fra 2015	
Holmestrand kommune skal øke antall samarbeidsprosjekter med frivillig sektor på folkehelseområdet.	Alle	Innen 2018	
Holmestrand kommune skal styrke og videreutvikle ”Friskliv” for voksne	Helse og oppvekst	Innen 2018	✓
Holmestrand kommune skal etablere ”Friskliv” for barn, unge og unge voksne.	Helse og oppvekst	Innen 2018	✓
Holmestrand kommune har økte ressurser til tilbud innen psykisk helse for barn og unge	Helse og oppvekst	Innen 2016	✓
Holmestrand kommune har rutine for tidlig innsats og koordinering av samhandlende tjenester til barn, unge og familier	God oppvekst Holmestrand og Virksomhet Helse og oppvekst og samhandlende tjenester	Innen 2015	

### 5.7.2 Forebyggende arbeid overfor risikogrupper – sekundær- og tertiærforebygging.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune skal arrangere informasjonsmøter om ”kloke valg og muligheter” til seniorer i forhold til forebyggende tiltak i hjemmet.	Omsorg og aktivitet m.fl.	2015-2018	
Holmestrand skal drives oppsøkende virksomhet overfor hjemmeboende eldre (alle risikogrupper)	Omsorg og aktivitet Hjemmebaserte tjenester	2015-2018	✓
Holmestrand kommune skal ha tilpassede og forutsigbare avlastningstilbud for barn og unge med nedsatt funksjonsevne videreføres og videreutvikles	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015 - 2018	
Holmestrand kommune skal gi unge med nedsatt funksjonsevne tilbys varig tilrettelagt arbeid eller dagaktivitetstilbud	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015 - 2018	
Holmestrand kommune skal ha fokus på ernæring hos alle kommunens innbyggere.	Alle	2015-2016	
Holmestrand kommune skal etablere helsestasjon for eldre.	Omsorg og aktivitet m.fl.	2016	✓
Holmestrand kommune skal ved alle tjenesteområder– samarbeider med frivillig sektor om forebyggingsprosjekter	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune skal opprette demenskoordinator som kan gi råd og veiledning til pasienter og pårørende i forhold til utfordringer knyttet til demens.	Hjemmebaserte tjenester	2016	✓
Holmestrand kommune skal revidere rusmiddelpolitisk handlingsplan	Hjemmebaserte tjenester	2016	
Holmestrand kommune skal ha fokus på mestring og selvstendighet i utøvelsen av alle tjenester. Hverdagsrehabilitering implementeres ved alle tjenestesteder.	Hjemmebaserte tjenester, Omsorg og aktivitet, Bo- og aktivitetstilbud for funksjonshemmede og Helse og oppvekst	2015-2016	✓
Holmestrand kommune har adekvat individuell oppfølging og aktivitet til barn og unge med overvekt	Virksomhet Helse og oppvekst	Innen 2016	✓
Holmestrand kommune har treffsikre tjenester til unge jf. funn i Ungdataundersøkelsen	God oppvekst Holmestrand Virksomhet Helse og oppvekst og samhandlende tjenester.	Innen 2016	

## 5.8 Frivillighet

### Overordnede mål:

*Holmestrand kommune skal sørge for oppfølging og rekruttering av frivillige.*

Frivilligheten skaper store verdier og frivillighet ser ut til å gi økt tilfredshet med livet og økt mestringfølelse. Frivillig aktivitet gir mulighet for personlig utfoldelse og kreativitet, og er gode arenaer for læring og mestring. For samfunnet som helhet betyr et høyt nivå av frivillig aktivitet også et høyt tillitsnivå med sterke sosiale bånd. Holmestrand kommune har tro på at dersom frivillig og kommunal sektor drar vekslers på hverandre vil vi kunne frigjøre mer av lokalsamfunnets samlede omsorgsressurser for å møte kommende velferdsutfordringer.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune skal etablere et senter for frivillighet og forebygging som en videreutvikling av driften ved Kjærsenteret.	Omsorg og aktivitet m.fl.	2015 -2018	
Holmestrand kommune etablerer en Frivillighetskoordinator funksjon	Omsorg og aktivitet m.fl.	2016	✓
Holmestrand kommune etablerer en frivillighetsportal på kommunens nettsider – en dør inn for kommunikasjon med kommunen	Alle	2015	
Holmestrand kommune arrangerer årlig Samarbeidsplattformen frivillighetskonferansen «Å løfte i fellesskap»	Alle	2015.2018	
Holmestrand kommune skal ved alle tjenesteområder – samarbeidsprosjekter: Utløse og ta i bruk Holmestrandsamfunnets samlede omsorgsressurser	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune skal ved alle virksomheter etablere kontakt og samarbeid med frivillige organisasjoner, herunder idrettslag og foreninger.	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune skal stimulere til organisert frivillig arbeid blant eldre	Omsorg og aktivitet m.fl.	2015-2018	
Holmestrand kommune skal legge til rette for økt samarbeid mellom kultursektoren og omsorgssektoren	Alle	2015-2018	

## 5.9 Fag- og tjenesteutvikling

### Overordnede mål:

*Holmestrand kommune skal sikre et tilfredsstillende og likeverdig tjenestetilbud.*

*Holmestrand kommune skal sikre individuelt prioriterte og tilpassede tjenester i riktig omfang, til riktig tid og med kvalitet i henhold til politiske vedtatte tjenestebeskrivelser.*

*Holmestrand kommune skal styrke internt og eksternt samarbeid der dette kan utvikle tjenestene, redusere tjenestenes sårbarhet og virke kostnadseffektivt på kort og lang sikt.*

Levevaner som fysisk aktivitet, kosthold og røykevaner er faktorer som i stor grad er med å påvirke utviklingen av sykdom. Økt fysisk aktivitet er også positivt for den psykiske helsen. Å satse på tiltak innenfor disse levevaneområdene vil være en viktig del av kommunenes folkehelsearbeid. Alle tjenester i kommunen må vurdere hvordan de best kan tilrettelegge sine tjenester for å fremme fysisk aktivitet og sunt kosthold.

Psykososiale faktorer som lav tillit, lav mestringsevne, følelse av maktesløshet, manglende sosial støtte og negative livshendelser bidrar til dårlig psykisk helse. Skal kommunen fremme god psykisk helse i befolkningen, er det viktig at alle tjenesteområder arbeider med å øke mestringsfølelsen hos brukerne de møter. Trygdede og sosialhjelpsmottagere er betydelig mer utsatt for å få eller ha psykiske plager. Psykiske plager eller sykdom kan også vanskeliggjøre det å komme tilbake til arbeidslivet.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune tilrettelegger tjenestene på en måte som bidrar til økt aktivitet og bedre kosthold i befolkningen.	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune styrker brukernes mestringfølelse ved å stille krav til deltakelse gjennom positiv og åpen kommunikasjon	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune har elektroniske søknadsskjemaer på Helse- og omsorgstjenester	Alle	2016	
Holmestrand kommune Implementere boveiledning/ruskonsulent tjenester fra prosjekt på tilskuddsmidler til ordinær drift	Hjemmebaserte tjenester	2015-2018	
Holmestrand kommune implementerer kreftkoordinator fra prosjektbasert drift til ordinær drift.	Hjemmebaserte tjenester	2015-2018	✓
Holmestrand kommune innleder kommunesamarbeid om rehabilitering	Bo – og behandlingssenter med relevante samarbeidspartnere		✓
Holmestrand kommune har samarbeid med Re om felles avlastningssenter og dagaktivitetstilbud.	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015 -2018	
Holmestrand kommune revurderer alle tjenestebeskrivelser og behandler politisk.	Alle	2016	
Holmestrand kommune følger opp og implementere etter strategisk IKT plan	Alle	2016-2018	✓

### 5.9.1 Tilbud til barn, unge og unge voksne

Ved systematisk samarbeid og gode kommunale samhandlingsrutiner kan barn og unge bli sett og hjulpet til god utvikling. Det kreves tidlig intervensjon i alle forløp! For å begrense eventuell skjevutvikling er det viktig å komme tidlig inn. Tverrfaglig samhandling på tvers av fagområder med lav terskel for dialog, er en god strategi for å lykkes.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune har tjenester for barn og unge med fokus på forebygging og mestring av egen livssituasjon.	Helse og oppvekst	2015-2018	
Holmestrand kommune etablerer ordninger slik at NAV kan samhandle med elever i ungdomsskole og videregående skole	NAV	2016	
Holmestrand kommune skal etablere interkommunalt samarbeid om tilpassede avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne.	Bo- og aktivitetstilbud til funksjonshemmede	2015	
Holmestrand kommune skal ha fritidstilbud som er tilpasset ut i fra individuelle interesser med fokus på sosialisering og god nettverksbygging	Bo- og aktivitetstilbud til funksjonshemmede	2015-2018	
Holmestrand kommune skal styrke trygge overganger og opprettholde individuelt planarbeid (IP)	Alle	2015-2018	

## 5.9.2 Arbeid og integrering

### Overordnede mål:

*Holmestrand kommune skal sørge for at personer som har behov for det får hensiktsmessig arbeids- og/eller aktivitetstilbud.*

*Holmestrand kommune skal sørge for god integrering av flyktninger og innvandrere.*

Holmestrand kommune har vedtatt å videreføre vedtak om bosetting av 8 flyktninger eksklusive enslige mindreårige pr år for perioden 2014-2016. (B-049/13) i tillegg skal det bosettes 8 kvoteflyktninger i 2015 og 2016. (B-041/15)

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune satser på tidlig intervensjon – fokus på nyregistrerte arbeidssøkende	NAV	2015-2018	✓
Holmestrand kommune skal etablere flere varige tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)	NAV Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015-2018	✓
Holmestrand kommune skal videreutvikle tilbud og utrede mulig interkommunalt samarbeid om tilbudet ved aktivitetssenteret i Våleveien	Virksomhet bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015-2018	
Holmestrand kommune skal legge til rette for arbeidspraksis og språkpraksisplasser	Alle	2015-2018	

Ved ”Tiltak for enslig mindreårige” tilbys bosetting av nye ungdommer ved ledig kapasitet i tiltaket.

## 5.9.3 Mestring og deltakelse i ulike livsfaser

### Overordnet mål:

*Holmestrand kommune skal fremme økonomisk og sosial trygghet, og bidra til at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og ha en aktiv og meningsfylt tilværelse i fellesskap med andre.*

### Aktiv omsorg

Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende med demens gir meningsfulle hverdager og gode opplevelser for den enkelte bruker og kan i mange tilfeller avlaste pårørende og bidra til å forhindre eller utsette institusjonsinnleggelse (HOD,2013).

Dagaktivitetstilbudet for demente ble økt fra 2 til 3 dager i uken fra august 2014 og det vurderes ytterligere økning av tilbudet i 2015.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune skal bygge ny omsorgsbolig med tilhørende dagaktivitetstilbud.	Omsorg og aktivitet	2016-2018	✓
Holmestrand kommune skal videreutvikle seniortilbudet aktivitetstilbud til voksne personer med nedsatt funksjonsevne	Bo -og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015-2018	

### 5.9.4 Bærekraftige tjenester

#### Overordnet mål: se 5.3.9.

Systematisk arbeid med å kartlegge eldre med forhøyet risiko for å utvikle dårlig helse og iverksetting av tiltak tidlig er viktig for at eldre skal kunne opprettholde god livskvalitet lenge og kunne bli boende i egen bolig. Arbeidet krever at kommunen har oversikt over alle eldre, og ikke bare brukere av tjenestene men også de som selv oppsøker fastlegen.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune skal utrede behovet for samlokaliserte leiligheter med døgnbemanning til personer med omfattende omsorgsbehov.	Bo - og aktivitetstilbud for funksjonshemmede, omsorg og aktivitet og Hjemmebaserte tjenester.	2015 - 2018	
Holmestrand kommune skal etablere lavterskel botilbud til personer som er særlig vanskeligstilte på boligmarkedet	Hjemmebaserte tjenester.	2015	
Holmestrand skal utrede behovet for ambuleringstjenester	Alle	2015 – 2018	
Holmestrand kommune skal gjennomføre vedtatte tiltak for å skape et differensiert botilbud til personer med rus- og/eller psykiske lidelser.	Hjemmebaserte tjenester	2015	✓

#### Styrking av heldøgnsomsorg

Det er nedsatt en gruppe som skal se på muligheten for å omdisponere/bygge om fellesarealer ved sykehjemmet til pasientrom. En eventuell drift av dette vil skje fra 2016.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune skal samhandle på tvers av kommunale virksomheter i planlegging av pasientforløp for brukere med livslang og/eller sammensatt behov.	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune beholder kreftkoodinator og videreutvikler funksjonen særlig innen området lindrende.	Bo – og behandlingssenter Hjemmebaserte tjenester	2015-2018	✓
Holmestrand kommune har ved Sykehjemmet behov for økning av kapasitet og tilrettelagte muligheter for spesialrom: - To rom – isolat - To rom – palliativ pleie - To/tre skjermede rom i skjermet enhet for demente (kjøper i dag plass hos privat tilbyder)	Bo – og behandlingssenter	2015-2016	✓
Holmestrand kommune starter opp Kvalitetsprosjektet (tjenesteinnovasjonsprosjekt)	Sykehjem, hjemmebaserte tjenester og omsorg og aktivitet	2015	✓



## 5.10 Samarbeid med interne og eksterne aktører

### Overordnet mål:

*Holmestrand kommune skal styrke internt og eksternt samarbeid der dette kan utvikle tjenestene, redusere tjenestenes sårbarhet og virke kostnadseffektivt på kort og lang sikt.*

### 5.10.1 Fastleger og legevakt

Hjemmetjenesten har fokus på å ta tidlig kontakt med fastlegene og vurdere pasienter ved tegn til sykdomsutvikling. Dette med tanke på å komme tidlig inn med behandling slik at behov for spesialisthelsetjenester kan reduseres. Dette vil bli spesielt viktig når kommunene får opprettet KAD hvor det vil komme et alternativ til innleggelse i spesialisthelsetjenesten. Tiltaket ses også i sammenheng med innføring av Mobil Profil som kan utstyre hjemmebasert omsorg slik at tjenesten kan gjøre vurderinger og viderebringe dette til fastlegen med elektronisk meldingsutveksling, slik at innleggelser kan hindres hvis dette kan håndteres i kommunen.

Holmestrand kommune har 15.04.15 vedtatt å etablere en ny felles legevakt med øyeblikkelig hjelp plasser (KAD) beliggenhet Kjelle med Tønsberg kommune som vertskommune. Holmestrand har ca. behov for 1,5 seng i forhold til kommunal øyeblikkelig hjelp plasser. Dette vil være en lovpålagt tjeneste fra 1.1.16.

Det har vært nedsatt flere prosjektgrupper som har arbeidet med grunnlag for å prosjektere og bygge en moderne fremtidsrettet legevakt. Ny legevakt vil sannsynlig stå ferdig mot slutten av 2016.

### 5.10.2 Samarbeid i planperioden:

- ✓ Virksomhetene i HSO samhandler tett på alle nivåer.
- ✓ Tjenestene har fokus på dialog med relevante samarbeidspartnere med hensiktsmessig arbeidsmetoder og arenaer etter behov.
- ✓ Kommunen deltar på mange arenaer sammen med fylkesmann, fylkeskommunen, lokale og regionale helseforetak, Høgskolen i Vestfold og Buskerud.
- ✓ Interkommunale samarbeid som for eksempel legevakt, krisesenter, miljørettet helsevern og seksuelt overgrepsmottak (SO mottak)
- ✓ Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester.
- ✓ Sykehjemmet har nært samarbeid med Kirken. Skal i gang med et felles prosjekt ift vår målgruppe og beboere med annen kulturbakgrunn
- ✓ Pårørende representerer en svært viktig ressurs i vårt arbeid med å skape en god dag for våre brukere og beboere.
- ✓ NAV har et spesielt fokus på samarbeid om alvorlig syke

### 5.10.3 Trygghetsnett

Kommunen vurderer å melde seg inn i TrygghetsNett. Dette er nettbasert system hvor flere kommuner i Vestfold er med. Ved hjelp av PC og kamera skal dette systemet kunne knytte pårørende sammen i nettverk. Det er nå laget følgende grupper.

- ✓ Barn/ungdom med nedsatt funksjonsevne
- ✓ Ungdom med rusproblemer

- ✓ Hjemmeboende med slag eller demens.

Ved innføring av TrygghetsNett vil kommunen starte opp med gruppen hjemmeboende med demens, da man ser nytten av at pårørende kan få kontakt med andre i samme situasjon, kunne få tilgang på fagstoff og delta i ulike samlinger som arrangeres. Andre grupper vil vurderes senere.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune har godt etablert samarbeid mellom kommunens helse- og omsorgstjenester og fastlegene.	Alle	Kontinuerlig	
Holmestrand skal innføre trygghetsnett.	Hjemmebaserte tjenester, omsorg og aktivitet og Bo – og behandlingssenter.	2015-2018	✓
Holmestrand kommune skal Involvere fastlegene mer, som medaktører i deler av kommunehelsetjenesten.	Alle	2015-2018	✓

## 6 Virkemidler

### 6.1 Arbeidskraft og kompetanse.

#### **Overordnet mål:**

*Holmestrand kommune skal sørge for økt kompetanse og ressurser knyttet opp mot de kommunale helsetjenestene.*

Kommunen må allerede nå ta høyde for at arbeidskraften i omsorgsyrkene blir et knapphetsgode. Forventninger til kommunenes tjenester vil øke i fremtiden og medarbeiderne i kommunen er sterkt involvert i å skape resultater for innbyggere og brukere.

Det som er viktig er å legge til rette og tilby gode og ivaretagende arbeidsplasser slik at kommunen fremstår med godt omdømme, gi mulighet for ny kompetanse, kompetansepåfyll og videreutdanning. Det er viktig med god ledelse av arbeidsplassene og at lederne også får den veiledning og hjelp de trenger for å bistå i dette arbeidet. Det er en kjensgjerning at der den enkelte blir etterspurt sin kunnskap og meninger har betydning for trivsel og omdømme.

Det er startet opp et prosjekt som er kalt utvikling av mer helhetlig styrings og arbeidsprosesser inkludert arbeidstidsordninger. Målet er å utrede om større faglig bredde hos personalet og mer tverrfaglig samarbeid kan sikre bærekraftige systemer, sikre behovene til tjenestemottakerne og øke kvaliteten på innholdet i tjenestene. Systemet skal også sikre bedre arbeidstidsordninger og redusere antall ansatte som jobber ufrivillig deltid.

I kommunen finnes et overordnet introduksjonsprogram samt at hver virksomhet har utarbeidet egne introduksjons- og opplæringsprogram tilpasset den enkelte virksomhet. Kommunen oppfordrer til og legger til rette for opparbeidelse av spesialitetene samfunns- og allmenntilmedisin

Nytt avvikssystem vil i løpet av 2015 tas i bruk i Holmestrand kommune. Kvalitetssystemet oppdateres og forbedres kontinuerlig.

Det gjennomføres hvert år medarbeiderundersøkelser som dekker alle nivåer i kommunen. NAV har faste brukerundersøkelser hvert år.

#### **6.1.1 Strategier**

- ✓ Deltid til heltid
- ✓ Fokus på nærvær
- ✓ Rekruttere og utvikle ny arbeidskraft
- ✓ Ha læringsplasser og praksisplasser for studenter/lærlinger.
- ✓ Vurdere behovet for nye yrkesgrupper for å møte fremtidens behov for endrede tjenester.

### **6.1.2 Kompetanseforum**

- ✓ Alle virksomheter skal ha egne kompetanseplaner.
- ✓ Kommunen har nedsatt en gruppe som skal koordinere arbeidet med utarbeidelse av overordnet strategisk kompetanseplan for HSO. Gruppen vil også forvalte og behandle søknader på midler gitt gjennom kompetanseløftet 2015.

### **6.1.3 Satsningsområde**

IKOS er verktøyet for kvalitets- og ressursstyring i sykehjem, hjemmesykepleie, psykisk helsearbeid og tjenester til funksjonshemmede.

Med IKOS kan kommuner oppnå kvalitet på tjenestene, motiverte medarbeidere og effektiv drift innenfor budsjettammen.

### **6.1.4 Økt kompetanse på demensomsorg**

Det vil prioriteres å gi alle som arbeider i omsorgsboliger og sykehjemmet kompetanseøkning i form av ”demensomsorgens ABC”. Dette er et kompetansehevingstiltak som går over et år og målet er at samtlige skal ha fått tilbudet og gjennomført i løpet av 2016. Dette støttes også fra fylkesmannen og tilskudd gis ved ”kompetanseløftet 2015”.

### **6.1.5 Økt kompetanse på ernæring**

Kjøkkenet har økt behov for spesialkompetanse fremover. Flere pasienter har sykdommer som krever avanserte spesialdietter. Eldre har ofte nedsatt matlyst og spiser små porsjoner.

Det er viktig at det som serveres er fristende, energi rik og dekker næringsbehovet.

Det er et ønske fra flere virksomheter at kommunen i fremtiden kan ansette en ernæringsfysiolog.

### 6.1.6 Rekruttering til heldøgnsomsorg

I Heldøgnsomsorg er utfordringen forsterket ved at virksomheten har en stor gruppe ansatte ved sykehjemmet som er over 60 år og som vil avslutte sitt yrkesliv i løpet av få år.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand Kommunen skal bestreber seg på å gi økte stillings brøker der dette er mulig.	Alle	Kontinuerlig	
Holmestrand kommunen har fokus på nærvær, rekruttere og beholde ansatte. Reduksjon av langtidsfravær.	Alle	Kontinuerlig	
Holmestrand kommunen har etablert kompetanseforum. Det skal utarbeides en overordnet kompetanseplan for HSO	Alle	2015-2016	
Holmestrand kommune vurderer anskaffelse av IKOS – verktøy for standardiserte arbeidsprosesser for kvalitet og effektiv drift.	Hjemmebaserte tjenester Bo – og behandlingssenter og omsorgsboliger Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015	✓
Holmestrand kommune viderefører og videreutvikler pårørende-støtte: Informasjon, veiledning og opplæring i samspill med pårørende og brukere	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommunen skal ha gode læringsplasser og praksisplasser for studenter	Alle	2015-2018	
Holmestrand kommune skal etablere og gjennomføre kompetansehevende program for assistenter/ufaglærte.	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015- 2018	
Holmestrand kommune skal bidra til at assistenter/ufaglærte tar relevant formell utdanning.	Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015- 2018	
Holmestrand kommune skal ansette ernæringsfysiolog.	Alle	2016	✓
Holmestrand kommune skal styrke fysio- og ergoterapiressurs knyttet opp mot endrede behov i befolkningen.	Helse og oppvekst	2016	✓
Holmestrand kommune skal tilrettelegge for spesialutdanning for legen	Helse og oppvekst	2015-2018	

### 6.1.7 Velferdsteknologi

Velferdsteknologiske løsninger skal styrke den enkeltes mulighet til å klare seg selv i hverdagen og mestre egen livssituasjon. I dette ligger også økt trygghet for brukerne og deres pårørende.

Velferdsteknologi skal også bidra til innovasjon i helse- og omsorgstjenestene.

Velferdsteknologiske løsninger kan i mange tilfeller redusere og utsette behov for tjenester og innleggelser i institusjon.

Kommunen har siden 2012/2013 arbeidet med innføring av velferdsteknologi på følgende områder:

- ✓ Digitalt tilsyn (og natt-tilsyn) i eksisterende omsorgsbygg
- ✓ Mobil omsorg
- ✓ GPS
- ✓ Nettbrett/trygghetsnett
- ✓ Fra analoge til digitale trygghetsalarmer

På alle områdene er velferdsteknologien implementert i deler av pleie- og omsorgstjenestene, utrulling vil foregå i perioden 2015-2018:

**Digitalt tilsyn:** Digitalt alarmsystem og digitalt natt-tilsyn er innført på Holmestrand sykehjem og i bemannede omsorgsboliger for eldre. Det tas sikte på å innføre digitalt tilsyn i alle bofellesskap og øvrige omsorgsbygg i perioden 2015-2018. Det vil i planperioden også settes i gang pilotprosjekt med utprøving av digitalt tilsyn i private hjem. Innføringen er følgeforsket fra Høgskolen i Buskerud og Vestfold og Universitetet i Agder til og med 2017.

**Mobil omsorg:** Mobil omsorg er innført i hjemmesykepleien og i psykisk helsetjeneste for voksne. Det tas sikte på å videreføre implementeringen til alle mobile tjenester i kommunen.

**GPS:** GPS ytes som tjeneste til personer med demens som er beboere (korttid og langtid) ved Holmestrand sykehjem. Tilbud om GPS vil i planperioden utvides, først til beboere i bemannede omsorgsboliger så til hjemmeboende.

**Nettbrett/trygghetsnett:** Nettbrett som del av hverdagsrehabilitering til personer med psykisk utviklingshemming har vært testet ut siden 2014, for økt selvstendighet. Muligheten for å utvide bruk av nettbrett i kommunikasjon og dagsplanlegging for denne målgruppen skal vurderes. En utvidet bruk av digital kommunikasjon for flere grupper, som for eksempel Trygghetsnett skal innføres.

**Fra analoge til digitale trygghetsalarmer:** Kommunen startet en forsøksordning med bruk av digitale trygghetsalarmer i 2014. I planperioden skal alle analoge alarmer byttes ut med fast/mobil digital trygghetsalarm. Denne omleggingen skal ses i sammenheng med:

- ✓ Utprøving av digitalt tilsyn i private hjem – varslingsfunksjoner, sensorer, alarmer.
- ✓ Etablering av Helsestasjon for eldre med fokus på informasjon om bruk av velferdsteknologi og tilpasning av bolig.
- ✓ Etablering av digitalt trygghetsalarmmottak.

**Digitalt trygghetsalarmmottak:** Det arbeides videre med felles digitalt alarmmottak sammen med kommuner knyttet til felles kommunikasjonsplattform i GigaFib. I en overgangsperiode med utskifting av analoge til digitale trygghetsalarmer vil vi se på en midlertidig mulighet for tilknytning til mottak som håndterer digitale signaler.

Tiltak	Ansvarlig virksomhet	Når	Krever midler
Holmestrand kommune oppgraderer og viderefører Mobil Profil	Hjemmebaserte tjenester og Bo – og aktivitetstilbud for funksjonshemmede	2015-2016	✓
Holmestrand kommune skal utvikle arbeidet med Trygghetsalarmer, slik at det sikres en god overgang til digitalt system	Hjemmebaserte tjenester	2015-2016	
Holmestrand kommune skal ta i bruk KS læring	Alle	2015	

## 7 Avslutning

Et viktig element i samhandlingsreformen er at kommunen forvalter sitt ansvar og oppgaver på en helhetlig måte, med utgangspunkt i brukernes og pasientenes behov. Her vil helsefremmende og forebyggende tiltak være av betydning.

I denne planen trekkes frem kommunens eksisterende tilbud og viser konkrete mål for å møte fremtidens krav og utfordringer. Realiseringen av noen av disse er allerede i gang. Andre kan og bør igangsettes ganske raskt, mens andre igjen vil kreve mer forberedende planarbeid. Noen oppgaver er knyttet til interkommunale samarbeidsprosjekter.

Det viktigste er at det skjer en planmessig konkret oppfølging av målsetningene og tiltakene i denne helhetlige planen.

## 8 Referanser

[St.meld. nr 47. Samhandlingsreformen](#)

[St.meld. nr. 34 \(2012-2013\) Folkehelsemeldingen ”God helse – felles ansvar”](#)

[St.meld. nr. 29 \(2012-2013\) Morgendagens omsorg.](#)

[Omsorg 2020](#)

[St. meld. nr 26 \(2014-2015\) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet.](#)

Denne Stortingsmeldingen er ikke vedtatt. Debatt og vedtak vil gjennomføres i slutten av 2015.

[St.meld. nr. 10 \(2012-2013\) God kvalitet – tryggetjenester – kvalitet og pasientsikkerhet i helse og omsorgssektoren](#)

[Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial og helsetjenester...og bedre skal det bli \(2005-2015\)](#)

[Forskrift om en verdig eldreomsorg \(verdighetsgarantien\)](#)

[St. meld. nr.30 \(2011-2012\) Se meg! En helhetlig rusmiddelpolitikk, alkohol – narkotika – doping.](#)

[Retningslinjer, veiledere, rapporter, rundskriv m.m.](#)

[St. meld. nr. 45 \(2012-2013\) Frihet og likeverd – om mennesker med utviklingshemming.](#)

[Lov om sosiale tjenester.](#)

[Folkehelseinstituttet \(2012 -2014\) Folkehelseprofiler](#)

[Gradientutfordringen.](#)

[Statistisk sentralbyrå.](#)

[Helsedirektoratet](#)

Kommunebarometeret 2014.

## 9 Noen flere nasjonale føringer og myndighetskrav.

- ✓ [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester](#)
- ✓ [Lov om sosiale tjenester i NAV](#)
- ✓ [Lov om folkehelsearbeid](#)
- ✓ [Lov om helsepersonell](#)
- ✓ [Lov om etablering og gjennomgang av psykisk helsevern](#)
- ✓ [Lov om pasient og brukerrettigheter](#)
- ✓ [Lov om helsemessig og sosial beredskap](#)
- ✓ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plandelen\)](#)
- ✓ [Lov om matproduksjon og mattrygghet mn.2003-12-19 nr 124](#)
- ✓ [Lov om barneverntjenester](#)
- ✓ [FNs barnekonvensjon](#)
- ✓ [Lov om vern mot smittsomme sykdommer](#)
  
- ✓ [Meld. St. 15 \(2012 – 2013\) Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner](#)
- ✓ [Meld. St. 9 \(2012-13\) «En innbygger- en journal»](#)
- ✓ [Helse – og omsorgsdepartementet Nasjonal strategi om innvandreres helse 2013 – 2017, «Likeverdige helse – og omsorgstjenester – god helse for alle»](#)
- ✓ [Meld. St. 16 \(2010 – 2011\) Nasjonal helse – og omsorgsplan \(2011 – 2015\)](#)
- ✓ [Meld. St. 40 \(2002 - 2003\) Nedbygging av funksjonshemmedes barrierer](#)
- ✓ [Meld. St. 34 \(1996 – 97\) Resultater og erfaringer fra regjeringens handlingsplaner for funksjonshemmede og veien videre](#)